

Nr 55.

Av fröken Wellin, angående beredande av pensionsrätt för viss sjuk-skötersketjänst.

På grund av beslut vid 1919 års riksdag har sedan 1920 funnits möjlighet att under vissa förutsättningar upptaga en del angivna sjukskötersketjänster i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. (numera statens pensionsanstalt). Genom beslut vid 1925 års riksdag utvidgades denna möjlighet så att en del sjukskötersketjänster, som förut varit utestängda från delaktighet i pensionsanstalten, under vissa villkor kunde få tillhöra densamma. Pensionsanstaltens reglemente § 60 mom. e) erhöll därigenom nedanstående, förändrade lydelse:

»e) distriktssjuksköterska och distriktsbarnmorska, till vars avlöning staten lämnar bidrag, samt sjuksköterska, anställd i sådan vård, som avses i d), eller i sjukvård, som anordnats av bruk, fabrik eller därmed jämförligt företag för därstädes anställd personal och dess familjer; dock att i fråga om befattning av sistnämnda art för beredande av pensionsrätt skall fordras, att sjukvårdens organisation godkänts av Konungen eller den myndighet Konungen förordar samt att i samband med sådant godkännande skälig garanti för vårdens upprätthållande prövats vara för handen.»

Det avgörande motivet vid statsmakternas ständpunktstagande i föreliggande fråga om utvidgning av sjukskötersketjänsters möjlighet till erhållande av pensionsrätt inom statens pensionsanstalt synes ha varit, att verksamheten skall kunna anses vara av *allmännyttig natur* och jämförbar med dylik av stat eller kommun utövad verksamhet.

Under senare år har inom ett flertal kommuner upptagits nya arbetsområden för sjukvården genom inrättande av sjukskötersketjänster vid skolorna. Då i dessa fall i regel kommun står såsom arbetsgivare (huvudman), möter intet hinder för dessa tjänsters upptagande i pensionsanstalten. De vanliga privatläroverken ha, så vitt jag känner, icke inrättat några sjukskötersketjänster. Däremot finnes inom vårt land en internatskola för flickor, helpensionen Tyringe, Hindås, som sedan många år haft anställd en sjuksköterska till hjälp vid förefallande behov såväl i fråga om skolans över hundra elever som dess talrika personal och det till skolan hörande småbarnshemmet, i vilket för en tidrymd av 3—4 år avgiftsfritt mottagas ett mindre antal friska barn från tuberkulösa hem. Det vill förefalla otvetydigt, att kravet på verksamhetens allmännyttiga natur i detta fall är fullt tillgodosett, och med hänsyn till att skolan enligt kungl. resolution av den 21 december 1923 alltjämt åtnjuter statsunderstöd, torde dess ställning i ekonomiskt hänseende kunna jämföras med en del av de företag, som genom beslutet 1925 bereddes möjlighet att få sjukskötersketjänster införda i pensionsanstalten.

Enligt vederbörande myndigheters uppfattning hindrar emellertid reglementets ordalydelse formellt ett bifall från deras sida till en framställning om pensionsrätt för sjukskötersketjänsten vid skolan. Detta har å sin sida medfört, att täta ombyten skett på denna plats till förfång för arbetets jämna gång. Synnerligen önskvärt vore, då skäl därtill torde föreligga, att en sådan ändring av reglementet företogs, att det formella hindret i detta avseende undanröjdes.

Rörande betydelsen ur sjukvårdssynpunkt av tjänsten i fråga hänvisas till bifogade intyg av skolans läkare.

Under hänvisning till vad ovan anförts får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, huruvida en förändring av § 60 mom e) i reglementet för statens pensionsanstalt kan genomföras i syfte att bereda möjlighet för i motionen berörda sjukskötersketjänst att där erhålla pensionsrätt samt att Kungl. Maj:t måtte sedan utredningen verkställes vidtaga den åtgärd, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 18 januari 1932.

Bertha Wellin.

I motionen instämma

Per Pehrsson.

G. A. Björkman.

Edvard Lithander.

Theodor Wijkander.

Bilaga.

Undertecknad, som sedan ett 10-tal år varit läkare vid Helpensionen Tyringe, Hindås, ber härmed att få understryka betydelsen av, att utbildad sjuksköterska finnes anställd vid anstalten. I allmänhet äro ju ett 100-tal personer boende inom densamma, varav ungefär $\frac{3}{4}$ unga flickor i skolåldern, vilka ofta äro i behov av sjukvårdskunnig hjälp och tillsyn. Dessutom är med anstalten förenat ett spädbarnshem, som även kräver hennes hjälp. Då läkare ej är boende på platsen, behöver jag nästan dagligen stå i telefonförbindelse med skolan och kan genom samtal med sköterska lättare övervaka hälsotillståndet bland eleverna.

Göteborg den 17 januari 1932.

C. A. Wällgren

Leg. läkare.